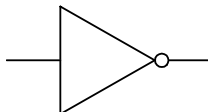
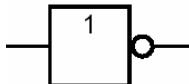
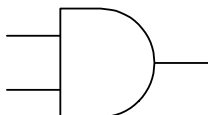
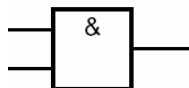
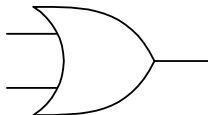
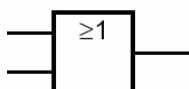
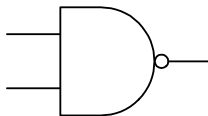
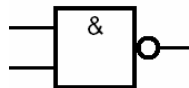
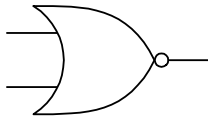
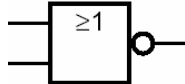
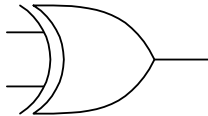
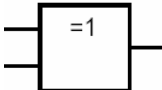
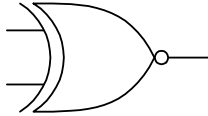
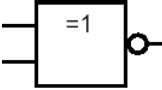

Funkcja logiczna	IEEE distinctive-shape	IEEE rectangular-shape	Wyrażenie algebraiczne	tabela zerojedynkowa															
NOT			$Y = \overline{A}$	<table><tr><th>A</th><th>Y</th></tr><tr><td>0</td><td>1</td></tr><tr><td>1</td><td>0</td></tr></table>	A	Y	0	1	1	0									
A	Y																		
0	1																		
1	0																		
AND			$Y = A \bullet B$	<table><tr><th>A</th><th>B</th><th>Y</th></tr><tr><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>0</td><td>1</td><td>0</td></tr><tr><td>1</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>1</td><td>1</td><td>1</td></tr></table>	A	B	Y	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	1	1
A	B	Y																	
0	0	0																	
0	1	0																	
1	0	0																	
1	1	1																	
OR			$Y = A + B$	<table><tr><th>A</th><th>B</th><th>Y</th></tr><tr><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>0</td><td>1</td><td>1</td></tr><tr><td>1</td><td>0</td><td>1</td></tr><tr><td>1</td><td>1</td><td>1</td></tr></table>	A	B	Y	0	0	0	0	1	1	1	0	1	1	1	1
A	B	Y																	
0	0	0																	
0	1	1																	
1	0	1																	
1	1	1																	
NAND			$Y = \overline{A \bullet B}$	<table><tr><th>A</th><th>B</th><th>Y</th></tr><tr><td>0</td><td>0</td><td>1</td></tr><tr><td>0</td><td>1</td><td>1</td></tr><tr><td>1</td><td>0</td><td>1</td></tr><tr><td>1</td><td>1</td><td>0</td></tr></table>	A	B	Y	0	0	1	0	1	1	1	0	1	1	1	0
A	B	Y																	
0	0	1																	
0	1	1																	
1	0	1																	
1	1	0																	

NOR			$Y = \overline{A + B}$	<table><tr><th>A</th><th>B</th><th>Y</th></tr><tr><td>0</td><td>0</td><td>1</td></tr><tr><td>0</td><td>1</td><td>0</td></tr><tr><td>1</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>1</td><td>1</td><td>0</td></tr></table>	A	B	Y	0	0	1	0	1	0	1	0	0	1	1	0
A	B	Y																	
0	0	1																	
0	1	0																	
1	0	0																	
1	1	0																	
XOR			$Y = A \oplus B$ $(Y = A\overline{B} + \overline{A}B)$	<table><tr><th>A</th><th>B</th><th>Y</th></tr><tr><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>0</td><td>1</td><td>1</td></tr><tr><td>1</td><td>0</td><td>1</td></tr><tr><td>1</td><td>1</td><td>0</td></tr></table>	A	B	Y	0	0	0	0	1	1	1	0	1	1	1	0
A	B	Y																	
0	0	0																	
0	1	1																	
1	0	1																	
1	1	0																	
XNOR			$Y = \overline{A \oplus B}$ $(Y = \overline{A\overline{B} + \overline{A}B})$	<table><tr><th>A</th><th>B</th><th>Y</th></tr><tr><td>0</td><td>0</td><td>1</td></tr><tr><td>0</td><td>1</td><td>0</td></tr><tr><td>1</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>1</td><td>1</td><td>1</td></tr></table>	A	B	Y	0	0	1	0	1	0	1	0	0	1	1	1
A	B	Y																	
0	0	1																	
0	1	0																	
1	0	0																	
1	1	1																	

Każdej sieci przełączającej odpowiada wyrażenie algebry Boole'a lub zbiór takich wyrażeń. Rodzaj wyrażeń zależy od budowy sieci i od elementów podstawowych z których jest ona zbudowana. Jedną z klas opisujących sieci zerojedynkowe są alternatywne wyrażenia normalne (postać normalna sumy).

Alternatywne wyrażenia normalne.

Alternatywne wyrażenie normalne jest dowolną sumą iloczynów zmiennych lub ich negacji o tej własności, że w żadnym iloczynie nie występują wielokrotnie te same czynniki, a w sumie nie ma powtarzających się składników. Pojęcie „iloczynu” może oznaczać tylko jeden czynnik (zmienną lub jej negację), „suma” może zawierać tylko jeden składnik, tzn. pojedyncze iloczyny.

Przykłady alternatywnych wyrażeń normalnych:

$$\overline{x_1} \overline{x_2} + x_2 x_3, \overline{x_1} \overline{x_2} \overline{x_3} + x_2 x_4, x_1 + x_2 + x_4, \overline{x_1} \overline{x_3}, x_3, \overline{x_2}$$

poniższe wyrażenia nie są wyrażeniami normalnymi:

$$\overline{X_1 X_2} + X_2 X_4 + X_2 X_4 \text{ (występują dwa jednakowe składniki w sumie),}$$

$$\overline{X_1 X_2} + X_2 X_3 X_3 \text{ (powtarzają się czynniki w iloczynie).}$$

Postać wyrażen normalnych wynika bezpośrednio z tożsamości logicznych w algebrze Boole'a. Iloczyn, które nie są tożsamościowo równe zeru, mogą mieć co najwyżej n czynników (n - liczba zmiennych). Iloczyn różny od wartości stałej, który zawiera dokładnie n czynników jest nazywany iloczynem pełnym. Cechą charakterystyczną iloczynu pełnego jest to, że jest równy 1 dla tylko jednego ciągu wartości zmiennych.

Np. dla $n = 4$:

$$X_1 X_2 \overline{X_3} X_4 \text{ jest iloczynem pełnym, który jest równy 1, gdy: } X_1 = X_2 = X_4 = 1 \wedge X_3 = 0.$$

Jeśli oznaczymy ciąg zmiennych jednym symbolem $X = X_1, X_2, X_3, X_4$, można stwierdzić że iloczyn jest równy jeden, gdy: $x = 1101$.

Jeśli znamy postać ciągu zerojedynkowego możemy zapisać iloczyn,

np. gdy $x = 0110$ iloczyn ma postać $\overline{x_1}x_2x_3\overline{x_4}$.

Iloczyn, zawierający $n-1$ czynników jest równy 1 dla dwóch różnych wartości ciągu x .

Np. dla $n=4$

iloczyn $\overline{x_2}x_3x_4$ jest równy 1 gdy $x_2 = x_4 = 1 \wedge x_3 = 0$, wartość zmiennej x_1 nie ma znaczenia ponieważ nie występuje ona w iloczynie.

Ciąg zmiennych można zapisać: $x = -101$.

Kreska oznacza, że wartości zmiennych w określonym miejscu ciągu x są bez znaczenia (mogą przyjmować wartość 0 lub 1). Zatem po podstawieniu 0 lub 1 do ciągu $x = -101$ otrzymamy dwie kombinacje dla których iloczyn jest równy 1: 0101 i 1101.

Iloczynom zawierającym $n-2$ czynniki odpowiadają ciągi z dwiema kreskami (cztery kombinacje zmiennych wejściowych dają wartość ciągu = 1).

Np. iloczynowi $\overline{X_2 X_3}$ (dla $n=4$) będzie odpowiadał ciąg -10- (kombinacje: 0100, 0101, 1100, 1101).

Uogólniając powyższe można stwierdzić, że dowolnemu alternatywnemu wyrażeniu normalnemu, odpowiada zbiór wszystkich ciągów, odpowiadających składnikom wyrażenia.

Np. wyrażeniu:

$\overline{X_1 X_2} + X_1 X_2 X_4 + \overline{X_1 X_3 X_4} + \overline{X_1}$ odpowiada zbiór ciągów:

10 --, 11 - 1, 1 - 0 0, 0 ---.

Oczywiście mając zbiór ciągów można zapisać odpowiadające mu wyrażenie alternatywne:

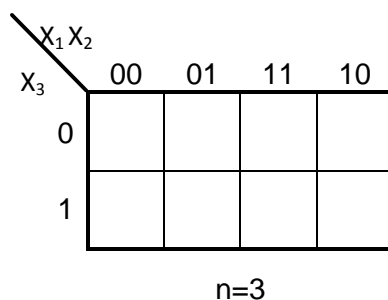
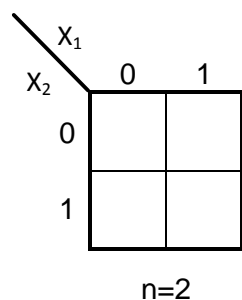
Np. zbiorowi:

1 - 0 -, 0 - 1 1, 1 0 0 0, 0 - 1 - odpowiada wyrażenie $\overline{X_1 X_3} + \overline{X_1 X_3 X_4} + \overline{X_1 X_2 X_3 X_4} + \overline{X_1 X_3}$.

Tablicę zerojedynkową wyrażenia $w = \overline{x_1 x_3} + x_4 + \overline{x_1 x_2 x_4} + \overline{x_1 x_3}$ i wszystkich jego składników przedstawiono poniżej:

x ₁ x ₂ x ₃ x ₄				iloczyny				w
				$\overline{x_1 x_3}$	x ₄	$\overline{x_1 x_2 x_4}$	$\overline{x_1 x_3}$	
				ciągi				
				1 – 0 –	– – – 1	1 0 0 –	0 – 1 –	
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	1	0	1	0	0	1
0	0	1	0	0	0	0	1	1
0	0	1	1	0	1	0	1	1
0	1	0	0	0	0	0	0	0
0	1	0	1	0	1	0	0	1
0	1	1	0	0	0	0	1	1
0	1	1	1	0	1	0	1	1
1	0	0	0	1	0	1	0	1
1	0	0	1	1	1	1	0	1
1	0	1	0	0	0	0	0	0
1	0	1	1	0	1	0	0	1
1	1	0	0	1	0	0	0	1
1	1	0	1	1	1	0	0	1
1	1	1	0	0	0	0	0	0
1	1	1	1	0	1	0	0	1

Zamiast zapisu w tabelkach zerojedynkowych stosuje się zapis w tzw. Tabelach Karnaugh'a. Krawędzie tabel Karnaugh'a opisane są przy pomocy kodu Graya (refleksyjnego), co pozwala na łatwe znajdowanie 1 dla określonego iloczynu zmiennych, kombinacje, w których tylko jedna zmienna ma inną wartość są swoimi sąsiadami.

$x_1 x_2$ $x_3 x_4$	00	01	11	10
00				
01				
11				
10				

$n=4$

$x_1 x_2$ $x_3 x_4 x_5$	00	01	11	10
000				
001				
011				
010				
110				
111				
101				
100				

$n=5$

Przykład zapisu funkcji zerojedynkowej w tabelce zerojedynkowej i w tabeli Karnaugh'a:

x_1	x_2	x_3	x_4	F
0	0	0	0	0
0	0	0	1	1
0	0	1	0	1
0	0	1	1	1
0	1	0	0	0
0	1	0	1	1
0	1	1	0	1
0	1	1	1	1
1	0	0	0	1
1	0	0	1	1
1	0	1	0	0
1	0	1	1	1
1	1	0	0	1
1	1	0	1	1
1	1	1	0	0
1	1	1	1	1

		$x_1 x_2$			
		00	01	11	10
$x_3 x_4$	00	0	1	1	1
	01	0	1	1	1
	11	1	1	1	0
	10	1	1	1	0

F

Koniunkcyjne wyrażenia normalne.

Koniunkcyjne wyrażenie normalne jest dowolnym iloczynem sum zmiennych lub ich negacji o tej własności, że w żadnej sumie nie występują jednakowe składniki, a w iloczynie nie ma powtarzających się czynników.

Przykłady koniunkcyjnych wyrażeń normalnych:

$$(x_1 + \overline{x_2})(x_2 + x_3), (x_1 + \overline{x_2} + \overline{x_3})(x_2 + x_4), x_1 + x_2 + x_4, x_1 \overline{x_3}, x_3, \overline{x_2}$$

poniższe wyrażenia nie są wyrażeniami normalnymi:

$$(x_1 + \overline{x_2})(x_2 + x_4)(x_2 + x_4) \text{ (występują dwa jednakowe czynniki w iloczynie),}$$

$$(x_1 + \overline{x_2})(x_2 + x_3 + x_3) \text{ (powtarzają się składniki sumy).}$$

Sumy, które nie są tożsamościowo równe 1, mogą mieć co najwyżej n składników

(n - liczba zmiennych). Suma różna od wartości stałej, która zawiera dokładnie n składników jest nazywana sumą pełną. Cechą charakterystyczną sumy pełnej jest to, że jest równa 0 dla tylko jednego ciągu wartości zmiennych.

Np. dla $n = 4$:

$x_1 + x_2 + \overline{x_3} + x_4$ jest sumą pełną, który jest równy 0, gdy: $x_1 = x_2 = x_4 = 0 \wedge x_3 = 1$.

Jeśli oznaczymy ciąg zmiennych jednym symbolem $x = x_1, x_2, x_3, x_4$, można stwierdzić że suma jest równa 0, gdy: $x = 0\ 0\ 1\ 0$.

Jeśli znamy postać ciągu zerojedynekowego możemy zapisać sumę,

np. gdy $x = 0\ 1\ 1\ 0$ suma ma postać $x_1 + \overline{x_2} + \overline{x_3} + x_4$.

Podobnie jak w przypadku wyrażeń alternatywnych można stwierdzić, że dowolnemu koniunkcyjnemu wyrażeniu normalnemu, odpowiada zbiór wszystkich ciągów, odpowiadających czynnikom iloczynu.

Np. wyrażeniu:

$(x_1 + \overline{x_2})(x_1 + x_2 + x_4)(x_1 + \overline{x_3} + \overline{x_4})\overline{x_1}$ odpowiada zbiór ciągów:

0 1 – –, 0 0 – 0, 0 – 1 1 , 1 – – –.

Oczywiście mając zbiór ciągów można zapisać odpowiadające mu wyrażenie koniunkcyjne:

Np. zbiorowi:

0 – 1 –, 1 – 0 0, 0 1 1 1, 1 – 0 – odpowiada wyrażenie

$(x_1 + \overline{x_3})(\overline{x_1} + x_3 + x_4)(x_1 + \overline{x_2} + \overline{x_3} + \overline{x_4})(\overline{x_1} + x_3)$.

Tabelę zerojedynkową wyrażenia $w = (x_1 + \overline{x_3})x_4(x_1 + \overline{x_2} + \overline{x_4})(\overline{x_1} + x_3)$ i wszystkich jego składników przedstawiono poniżej:

x ₁ x ₂ x ₃ x ₄				sumy				w
				x ₁ + $\overline{x_3}$	x ₄	x ₁ + $\overline{x_2}$ + $\overline{x_4}$	$\overline{x_1}$ + x ₃	
				ciagi				
				0 – 1 –	– – – 0	0 1 1 –	1 – 0 –	
0	0	0	0	1	0	1	1	0
0	0	0	1	1	1	1	1	1
0	0	1	0	0	0	1	1	0
0	0	1	1	0	1	1	1	0
0	1	0	0	1	0	1	1	0
0	1	0	1	1	1	1	1	1
0	1	1	0	0	0	0	1	0
0	1	1	1	0	1	0	1	0
1	0	0	0	1	0	1	0	0
1	0	0	1	1	1	1	0	0
1	0	1	0	1	0	1	1	0
1	0	1	1	1	1	1	1	1
1	1	0	0	1	0	1	0	0
1	1	0	1	1	1	1	0	0
1	1	1	0	1	0	1	1	0
1	1	1	1	1	1	1	1	1

W przypadku wyrażeń alternatywnych normalnych stanem aktywnym w sieci opisanej takimi wyrażeniami są jedynki. Jeśli sieć jest opisana przy pomocy wyrażeń koniunkcyjnych stanem aktywnym jest zero.